

Χαιρετισμός – Ημερίδα 25 Ιουνίου 2013

Η μετάβαση από το ιατρικό στο κοινωνικό μοντέλο της αναπηρίας

Κυρία Υπουργέ,

Κυρίες - Κύριοι,

Αγαπητοί προσκεκλημένοι και ομιλητές καλή σας μέρα.

Σας καλωσορίζω στη σημερινή Ημερίδα, την πρώτη που συνδιοργανώνεται από το Γραφείο Επιτρόπου Διοικήσεως και την Κυπριακή Ομοσπονδία Οργανώσεων Αναπήρων (ΚΥΣΟΑ) αλλά και την πρώτη εκδήλωση του Γραφείου μου ως *Ανεξάρτητου Μηχανισμού για την Παρακολούθηση της Σύμβασης του ΟΗΕ για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρίες*.

Τα ζητήματα ανθρωπίνων δικαιωμάτων και ισότητας των ατόμων με αναπηρίες απασχολούν το Γραφείο μου διαχρονικά, από την αρχή κιάλας της λειτουργίας του θεσμού του Επιτρόπου Διοικήσεως. Η δράση του Γραφείου Επιτρόπου Διοικήσεως και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, ως *Ανεξάρτητου Μηχανισμού για την Προώθηση, Προστασία και Παρακολούθηση της Σύμβασης του ΟΗΕ για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρίες* ξεκίνησε το Μάιο του 2012, μετά την Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου να προβεί στον ορισμό των τριών αρμόδιων, για την εφαρμογή και την εποπτεία της Σύμβασης, Μηχανισμών.¹

Στα πλαίσια των διευρυμένων αρμοδιοτήτων του Γραφείου μου, ως *Ανεξάρτητου Μηχανισμού για την Παρακολούθηση της Σύμβασης* είναι που προέκυψε και η συνεργασία μας, σε νέο επίπεδο, με την ΚΥΣΟΑ. Συγκεκριμένα, ο *Ανεξάρτητος Μηχανισμός*, μετά από διαβούλευση με την ΚΥΣΟΑ, προχώρησε στη σύσταση

¹ Με την ίδια Απόφαση, το Υπουργικό Συμβούλιο όρισε το Κεντρικό Σημείο Επαφής (Τμήμα Κοινωνικής Ενσωμάτωσης Ατόμων με Αναπηρίες) και το Συντονιστικό Μηχανισμό (Παγκύπριο Συμβούλιο για τα Άτομα με Αναπηρίες) για την εφαρμογή της Σύμβασης.

Συμβουλευτικής Επιτροπής για την Παρακολούθηση της Σύμβασης στις 19 Οκτωβρίου 2012. Ήδη, η συνεργασία μας με την ΚΥΣΟΑ φαίνεται να δικαιολογεί τη διατήρηση αισιοδοξίας και ελπίδας για τα μελλοντικά αποτελέσματά της, σε ό,τι αφορά την ουσιαστικότερη και αποτελεσματικότερη υλοποίηση και παρακολούθηση των δικαιωμάτων των ατόμων με αναπηρίες που καλούμαστε να υπερασπίσουμε δυνάμει της Σύμβασης.

Η ανάθεση στο Γραφείο μου του ρόλου του Ανεξάρτητου Μηχανισμού, διεύρυνε σημαντικά τις αρμοδιότητες του Γραφείου, παρέχοντας νέες προοπτικές και προκλήσεις για διερεύνηση, παρέμβαση και παρακολούθηση όλων των ατομικών, κοινωνικών, νομικών και θεσμικών ζητημάτων που εμπίπτουν στο ευρύ φάσμα δικαιωμάτων που κατοχυρώνονται στη Σύμβαση. Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι, η εξέλιξη αυτή, συμπίπτει με τις πολύ κρίσιμες στιγμές που ζούμε, για την οικονομία της χώρας μας.

Η Σύμβαση όμως καθιστά σαφές το μήνυμα ότι οι αρχές και τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρίες δεν θα πρέπει να ατονήσουν χάριν της οικονομικής κρίσης η οποία, χωρίς τη λήψη κατάλληλων και αποτρεπτικών μέτρων, συντηρεί και πολλαπλασιάζει τις υπάρχουσες ανισότητες. Αντίθετα, το ισχυρό αυτό νομικό εργαλείο δεν παρέχει περιθώριο αμφιβολίας ως προς το περιεχόμενο των δικαιωμάτων των ατόμων με αναπηρίες, σε θεωρία και πράξη, των υποχρεώσεων και των δεσμεύσεων των κρατών και των πολιτών τους καθώς και κάθε φορέα του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα.

Ένα καλό σημείο αφετηρίας της συζήτησης για τα κρίσιμα θέματα της αναπηρίας, είναι η κατανόηση του κοινωνικού μοντέλου της αναπηρίας που ενσωματώνει και προωθεί η Σύμβαση. Από τον ορισμό και μόνο της αναπηρίας, στη Σύμβαση, καλούμαστε να προσεγγίσουμε την έννοια της αναπηρίας ως το αποτέλεσμα

της αλληλεπίδρασης του ατόμου με ένα περιβάλλον που δεν διευκολύνει τις διαφορετικές του ανάγκες αλλά περιορίζει τη συμμετοχή του στην κοινωνία. Η σημασία του κοινωνικού μοντέλου έγκειται στη συμβολή του στην αναγνώριση των ευθυνών της πολιτείας έναντι των πολιτών με αναπηρίες ως ζητήματος δικαιωμάτων και όχι φιλανθρωπίας και ως ζητήματος που αφορά κατά κύριο λόγο την ίδια την κοινωνία αντί το ίδιο το άτομο με αναπηρία. Κατ' επέκταση, η , υπό το φως του κοινωνικού μοντέλου, ανάγνωση των δικαιωμάτων των ατόμων με αναπηρίες, συμβάλλει στην καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού, της περιθωριοποίησης, της φτώχειας και του οικονομικού μαρασμού.

Για αυτό το λόγο, ευχαριστώ πολύ τους ομιλητές για τη συμβολή τους στην εμπέδωση του σημαντικού αυτού θέματος και ευελπιστώ η Ημερίδα αυτή να είναι αφορμή για έναρξη ενός εποικοδομητικού διαλόγου και μιας σειράς ενεργειών και πρωτοβουλιών στην κατεύθυνση της πραγμάτωσης του επιπέδου διασφάλισης δικαιωμάτων που κατοχυρώνονται στη Σύμβαση.